

Förslagskatalog för att förebygga hedersrelaterat våld

**Förslag från deltagarna vid
Länsstyrelsen Västra Götalands
”Spetskompetensutbildningar om hedersrelaterat våld ”
2006 och 2007-08**

**Sammanställare:
Lasse Johansson/ Länsstyrelsen Västra Götalands län
031- 60 51 29, 0707 –40 51 29 lasse.johansson@o.lst.se**

Innehåll:	sid
Bakgrund till ”Liten förslagskatalog”	3
Förslag för:	
Socialtjänsten	3
Skolan	5
Sjuk-och hälsovård	6
Flyktingmottagande	7
Fritidsverksamhet	8
Polisen	8
Andra offentliga verksamheter	9
Regering/riksdag	9
Internationellt samarbete	10
Statliga ekonomiska satsningar	10
Olika centrala myndigheter	10
Länsstyrelsen	11
Västra Götalands Regionen	11
Kommun/kommunalförbund	12
Kommuner	12
Frivilligorganisationer	13
Religiösa samfund	13
Forskning	13
Media	14
Andra förslag	14

Bakgrund till:

”Liten förslagskatalog mot hedersrelaterat våld”

Länsstyrelsen i Västra Götalands län genomförde under 2006 och 2007-08 två omgångar av en s.k. ”Spetskompetensutbildning om hedersrelaterat våld”. Utbildningarna genomfördes under åtta separata studiedagar vid varje omgång. Innehållet var föreläsningar och gruppdiskussioner.

Totalt deltog i de båda utbildningarna över 270 personer av socialarbetare, kuratorer, skolsköterskor m.fl. grupper. Studiedeltagarna har kommit från 33 av länets olika kommuner och därmed också från länets samtliga kommun/kommunalförbund. Den stora majoriteten av deltagarna hade genom sina egna arbeten bred erfarenhet av hedersproblematiken. Samtliga deltagare var utsedda av sina respektive chefer och då med det uttalade syftet att i förlängningen skapa nya nätverk, resursgrupper m.m. mot hedersrelaterat våld. Som avslutning på utbildningen arbetade deltagarna i omgång 1: 2006 gruppvis fram förslag om insatser för det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld. Dessa förslag diskuterades och kompletterades av utbildningens deltagare 2007-08. De förslag som framkommit och på nämnt sätt kompletterats eller justerats presenteras här i form av en Förslagskatalog för arbetet mot hedersrelaterat våld”

Förslag på åtgärder inom olika verksamhetsområden

FÖR SOCIALTJÄNSTEN

- * Fortsatt kompetensutveckling om HRV
- * Kommunala Nätverk med handlingsplaner för socialtjänst, skola, polis, integrationsverk, sjuk- och hälsovård
- * Organisera ”fadderfamiljer” för nyanlända flyktingar
- * Engagera (eller anställ) mer kunnig personal med rötter i kulturer vari hedersrelaterat våld är särskilt vanligt
- * Förankra arbetet i ledningsgrupper inom socialtjänsten
- * Ha flera kontaktpersoner eller arbeta i nätverk i varje kommun eller stadsdel
- * Gemensam metodbok för alla socialtjänster i landet/länet med utgångspunkt från t.ex. Lärjedalens handbok för socialtjänstens arbete med HRV.
- * Samla information om HRV från olika enheter inom socialtjänsten och för ut detta i organisationen. Alla kan se och göra något

- * Skapa lokala nätverk där bl.a. HRV frågorna hålls levande och information utbyts och sprids.
- * Informera politikerna i sociala utskott och motsvarande för ökad medvetenhet och för att få mandat
- * Se till att alla handläggare har en grundläggande baskunskap – medverka till att relevanta grundutbildningar även behandlar HRV problematiken
- * Ha ett informationsmaterial för presentation av problematiken – en grundläggande basinformation
- * Ha en lätt tillgänglig lista över sakkunniga i kommunen/stadsdelen
- * Särskild handledning måste vara tillgänglig
- * Ha genomarbetade handlingsplaner/program med innehållet:
1) Utbilda personal 2) Lathund för konkret handläggning 3) Introduktion av nyanställda 4) Arbete med värdegrunden på arbetsplatsen, 4) Utbilda chefer 5) Informera politiker särskilt de i socialnämnd/utskott
- * Se till att det även finns familjehem med invandrarbakgrund, som tar emot HRV-utsatta. Viktigt då utsatt ibland önskar att skyddas hos någon med sådan bakgrund
- * Särskilt viktigt med utbildning för flyktingmottagare. Förbättra mottagandet genom förklarande av regler och lagar och samtidigt bejaka känslan för familjen
- * Hjälpa papporna och mammorna att hantera sin frustration och sin ilska i det nya landet
- * Stärka informationen om svensk lagstiftning som har adekvat anknytning till de brott och oacceptabla handlingar som följer av HRV
- * De som t.ex. gått ”spetskompetensutbildningen” ges stöd och möjligheter att föra vidare kunskaperna i den egna organisationen
- * Socialtjänsten måste finna samarbetspartners inom polis och åklagarväsendet vilka känner till HRV problematiken
- * Socialtjänsten måste finna samarbetspartners inom Migrationsverket i HRV frågor
- * Ekonomihandläggare inom socialtjänsten är ofta de som först ser problematiken – därför viktigt att också dessa har kunskap om HRV
- * Fortlöpande samtal för att bli klar över sina egna värderingar är viktigt för att kunna arbeta med HRV problematiken – ställ frågan var står vi själva värdegrundsfrågorna?

- * Vid första mötena med nyinflyttade ha material om och samtala om levnadsvanor i Sverige, lagstiftning, respekten för mänskliga rättigheter, barnrättigheter m.m. Genom detta kan samtal som återknyter till sådant material ske
- * Finna former och samverka för att se till att papporna och mammorna kommer i arbete snabbt – kanske ha särskilda introduktionsarbeten
- * Systematiskt fortlöpande arbete med pojkar och unga män för påverkan av attityder. Samverka med och stöd Sharaf Hjältar
- * Vid pågående ärenden – samla de olika aktörerna i ärendet, nätverka.
- * Arbete med frågor gränssättning och värderingar – i det sammanhanget peka på att ”hederstänkande” kan bli ett problem för familjen i framtiden
- * Utveckla metodik för bra arbete med familj varifrån flicka pga HRV blivit omhändertagen/skyddad – viktigt både för att få slut på hoten, möjligheter till försoning och för syskonen
- * Socialtjänsten måste finna vägar för dialog med etniskt baserade föreningar (sk invandrarföreningar) för att därigenom också samtala om svensk lagstiftning och om samhällets värdegrund
- * I alla enheter: en Checklista för handläggning av HRV
- * Införa ett system med obligatorisk grundläggande ”samhällsutbildning” för alla som erhåller socialbidrag/introduktionsbidrag – villkor för att få dessa bidrag
- * Socialtjänsten ta initiativ till nätverk med andra viktiga verksamheter av betydelse för arbetet mot HRV
- * Nya integrationsinitiativ t.ex ”Kontaktfamiljer” och/eller att tjänsteman i olika kommunala förvaltningar har kontaktarbete som del i sin tjänst
- * Utveckla samverka mellan kommuner vad gäller placering i skyddsboenden
- * Särskild kontaktperson i varje IoF gällande HRV frågor
- * Som en utgångspunkt i arbetet ha ”tillit till flickornas berättelser”
- * Allmän baskunskap för alla socialarbetare, men ha särskilt kunnig nyckelperson på varje kontor
- * Alla socialtjänster ha tillgång till ”kunskapsbank” och ”experter” att rådfråga
- * Vid arbete med våld i nära relationer inte glömma att HRV problematiken

tillhörd denna .

- * Viktigt att varje IoF har förmåga, kunskap och metodik att jobba med hela familjen även i HRV ärenden
- * Socialtjänsten bör ha tillgång till särskild ”polisgrupp” att kontakta i HRV frågor
- * Socialtjänsten bör bli mer synlig i att föra samtal med andra verksamheter och myndigheter för att till dessa presentera socialtjänstens arbete och socialtjänstens synpunkter på andras roll/uppgifter i arbetet mot HRV. Kunskap om varandras arbete och roller ger bra grund för samverkan
- * Använda nya informationskanaler för information till ungdomar t.ex. via ungdomars arenor på Internet
- * Viktigt att det för HRV frågor finns åtminstone nätverk mellan skola-polis och socialtjänst i varje kommun, stadsdel
- * Socialtjänsten bör som förebyggande insats sprida information till frivillig-organisationer i närområdet
- * Informationsmaterial (på olika språk) till varje nybesökare hos socialtjänsten. Ett material som tar upp värdegrundsfrågor, viktiga lagar och regler m.m.. Ett material som handläggare därefter kan återknyta till vid kommande samtal/träffar

FÖR SKOLAN - ALLA STADIER OCH FORMER

- * På varje skola – gemensam väl synlig värdeklaring vad gäller mänskliga rättigheter - åtgärd som del i likabehandlingsplanen
- * Vid inskrivning /start av elever – särskild dialog om värdegrundsfrågor
- * Skolor måste vara öppna för och själva också ta initiativ till nätverk med andra myndigheter gällande HRV
- * All personal i skolorna bör ha kunskap om HRV
- * Precis som vid mobbning bör det finnas rutiner för att upptäcka om elev utsätts för HRV
- * Värdegrunds- och genusarbete bör finnas såväl bland elever som personal
- * På högskolan –inom socialt arbete obligatorisk kurs om våld i nära relationer där HRV ska ingå som en viktig del i kursen. Fördjupningskurser i ämnet bör erbjudas
- * På högskolan –obligatoriska kursdelar om våld i nära relationer och därmed också om HRV även för lärare, jurister, hälso-sjukvårdsyrken, psykologer, fritidsledare och poliser
- * Förankra HRV arbetet i skolor hos rektorer
- * Förankra HRV arbetet i skolor hos skolpolitiker
- * Erbjud föräldraträffar med dialog om värdegrundsfrågor, föräldrars och barn/ungdomars rättigheter etc var HRV problematik kan behandlas
- * Skolhälsovården – ta in problematiken som naturlig del i Hälsosamtal t.ex. med utgångspunkt från frågeställningen: ”Vad är det du gör som du inte får och vad är det du måste göra som du inte vill?
- * Metodbok för skolans arbete med HRV i länet/landet
- * Fler vuxna i skolan – också sådana med kunskap om HRV
- * Där skolans grundvärderingar lyfts fram på hemsidor även ta upp frågor med anknytning till HRV
- * Se till att även friskolor behandlar värdegrundsfrågor och har kunskap/beredskap om HRV

- * Checklista för lärare i HRV problematiken
- * Betona att barns behov ska vara i centrum – se till att detta är ledstjärnan framför föräldrars kontrollintressen
- * Ämnet ”Livskunskap” obligatoriskt i alla grund- och gymnasieskolor
- * Obligatoriskt deltagande i sex- och samlevnadsundervisning och/eller Livskunskap
- * Klarhet över alla skolformer att deltagande i idrott är obligatorisk
- * Samverkan mellan skola och Ungdomsmottagningar i HRV problematiken är viktig
- * Klar kunskap om rutiner för skolpersonals anmälan till socialtjänst i HRV ärenden
- * Vid notering att barn/ungdomar förhindras delta i t.ex. idrott, bad, utflykter – uppmärksamma detta genom föräldrasamtal
- * Skolor måste klara att arbeta långsiktigt med/för elever som på något sätt är utsatta för hedersförtryck – stärka dem
- * Kunna se – våga agera för de barn och ungdomar vars livsrum är oacceptabelt begränsat
- * Arbeta med gruppverksamhet (pojkar och flickor) på högstadiet – gärna med personal från socialtjänst eller ungdomsmottagningar
- * Skapa forum för samtal mellan olika föräldrakategorier för att samtala om uppfostran. Gränssättningar, barns rättigheter etc – kan skapa förändring, förståelse och minska fördomar. Sådana forum kan även ske via socialtjänsten eller i samverkan mellan skola och socialtjänst
- * Återkommande info till personal om uppgiften att anmäla vid misstanke om att barn far illa och särskild kunskap om anmälan vid HRV misstanke
- * Medveten användning av utvecklingssamtal så att barn/ungdomars grundläggande rättigheter kommer upp. Undvik information om kan leda till att föräldrar skadar elev. Tala med elev före samtal om vad som kan tas upp och vad som ska undvikas
- * Se till att lärare inom relevant högskoleutbildning också har kunskap om HRV
- * Arbeta medvetet med föräldradiolog – ta upp problem/frågor utan pekpinna men med utgångspunkt från skolans värdegrund
- * Organiserat ta upp värdegrundsfrågorna inom SFI utbildning och inom Komvux

- * Se till, att där det finns s.k. IV –klasser för invandrade barn/ungdomar också finns medvetenhet om och arbete med HRV problematik
- * I gruppsammanhang arbeta med både gemensamma och könsseparerade grupper för att ge möjlighet till båda gemensam förståelse och mod att ta upp känsliga frågor
- * Föräldrainformation om t.e.x värdegrundsfrågor på olika språk
- * I samhällskunskapsundervisning om demokrati även beakta hur HRV kan påverka demokratin
- * Stöd till förskolepersonalens rätt/plikt att reagera mot uppfattningar att pojkar inte ska kunna hålla flickor i händerna, att flickor inte får leka med pojkar, att flickor inte får duscha, bada etc
- * Förskolan: Arbeta med föräldrapåverkan genom erbjudanden om utbildningar om föräldrarollen, barnrättigheter etc vari HRV problematik kan tas upp

FÖR HÄLSO- CH SJUKVÅRD (inkl UM, BVC, MVC, BUP etc)

- * Utöka resurserna för traumatiserade flyktingar
- * Mer personal med rötter i olika kulturer behövs
- * Skapa nätverk bland sjukvårdspersonal som kommer i kontakt med HRV problematik
- * Baskunskap om HRV i bredare kretsar bland sjukvårdspersonal
- * Inom sjuk- och hälsovården spridning av information om t.ex. Länsstyrelsens kompetens och möjlighet till konsultation om HRV
- * Större baskunskap om HRV bland Socialstyrelsens sjuk- och hälsovårdsansvariga
- * Manual för sjukvårdspersonal med info om hur man kan ställa frågor, upptäcka problemet, och kunna se när det inte handlar om HRV m.m.
- * Information till sjukvårdspolitiker
- * I regionen: Handlingsplan för åtgärder i samband med misstanke om HRV
- * Primärvården måste uppmärksammas på problematiken
- * MVC och BVC – baskunskap om HRV är betydelsefull
- * Allmän översyn av sjuk-och hälsovårdens psykosociala resurser i ett HRV perspektiv
- * Mer beakta behovet av tolk inom sjuk- och hälsovård bl.a. för att komma åt HRV problematik bakom uppkomna skador etc
- * Inom högskoleutbildningen: För läkare, sjuksköterskor, barnmorskor m.fl se till att även HRV kunskap finns med i kursutbudet
- * Undersök förekomsten av PTSD bland de som utsätts för HRV – skapa resurser för att kunna bättre ta hand om PTSD fall med HRV bakgrund
- * På ungdomsmottagningar: Ungdomsgrupper med inriktning på attitydbearbetning av HRV

- * Klargöranden om hymenproblematiken och sjuk-hälsovårdens hållning.
- * Fortlöpande information för att bearbeta fördomar och direkt okunskap om hymen och dess roll för oskulden
- * I föräldragrupper inom MVC/BVC även uppmärksamma HRV problematik
- * MVC/BVC är av central betydelse för att systematiskt och metodiskt arbeta med HRV problematik och bearbeta attityder eftersom dessa organ möter väldigt många familjer
- * Vid hälsoinformation om SFI – alltid behandla myterna om hymen
- * Alla föräldrar från andra länder som får sitt första barn i Sverige skall erbjudas gå i föräldragrupp
- * Inom MVC – inbjuda till särskilda pappagrupper där även frågor med anknytning till HRV kan behandlas
- * Knyt fler sjuk- och hälsovårdspersonal till Länsstyrelsens rådgivande resurser
- * Akutmottagningar: Viktigt att det vid akutmottagningar finns baskunskap om hur man skall handla vid misstankar om att patient utsatts för HRV
- * Obligatorisk kunskap om HRV problematiken inom utbildningen till psykolog och psykiater
- * Förstärkt samarbete UM-skola är viktigt också vad gäller arbetet mot HRV
- * Sjuk-och hälsovårdens bemötande och behandlingsmetoder i fall med inslag av HRV behöver diskuteras och klargöras

FÖR FLYKTINGMOTTAGANDET

- * Starkare fokusering på barn och unga i mottagningsarbetet
- * Ökad baskunskap om HRV bland personal som arbetar med flyktingmottagande
- * Se över flyktingmottagandets samhällsinformation så att det på ett bra sätt även inrymmer information om samhällets hållning till HRV
- * Alltid använda utbildade och certifierade tolkar
- * I samverkan med andra myndigheter utveckla system med

kontaktpersoner för nyanlända flyktingar

- * I informationen till flyktingar: Starkare fokus på information och samtal om den svenska hållningen till jämställdhet och mänskliga rättigheter – klargöra skillnader i uppfattningar och samtala om dessa
- * I informationen till flyktingar: Särskilda informations- och samtalsinsatser om frågor gällande familjen: föräldrarollen – barns och ungdomars rättigheter osv
- * Organisera särskilda föräldragrupper där även frågor med anknytning till HRV diskuteras
- * Etablera samarbete med de invandrarföreningar som visat sig aktivt arbeta för jämställdhet, mänskliga rättigheter, barns rättigheter och mot HRV
- * Nyanlända bör få utbildning i familjerätt och annan betydelsefull lagstiftning som har anknytning till föräldrars rättigheter/skyldigheter, barns- och ungdomars rättigheter, HRV m.m.
- * Se över arbete för nyanlända där även anhöriga dras med i insatserna
- * Se till att stärka värdegrundsinformation och samtal under introduktionstiden vari även HRV problematiken skall behandlas
- * Särskilda åtgärder för att få till stånd fulltidssysselsättning för både kvinnor och män
- * Då det finns ansökan om bistånd måste alla ankytningsfall få träffa socialsekreterare
- * Uppmärksamma och åtgärda PTSD problematik tidigt bland nyanlända – viktigt för att även undvika framtida HRV problematik
- * För att åstadkomma möjligheter till större integration och arbete: Större spridning i landet av nyanlända
- * Alla kommuner måste inse att det inte räcker med fokus på praktisk samhällsinformation – samtal och information om demokrati/, jämställdhet, barns rättigheter och HRV måste också lyftas upp- VIKTIGT för möjligheten till integration i samhället
- * Lagstifta om att parterna i ankytningsfall pga äktenskap måste erbjudas särskild information och samtal
- * Att motverka bostadssegregationen har betydelse också utifrån möjligheterna att förebygga hedersrelaterat våld

FÖR FRITIDSVERKSAMHETER

- * Stärk baskunskapen om HRV bland personal som arbetar inom fritidssektorn
- * Planmässigt arbete med värdegrundsfrågor bland barn och ungdom
- * Särskilda killgrupper vari även värdegrundsfrågor och HRV ingår som medvetna delar i samtalen
- * Särskilda tjejgrupper för att samtala om bl.a. tjejer-killar, värdegrundsfrågor, jämställdhet och för stärkning flickors självförtroende och medvetenhet om sina rättigheter
- * Stärkt samarbete med föräldrar och då också med dem vars döttrar inte får besöka fritidsgården
- * Utveckla samarbetet med de invandrarföreningar som arbetar aktivt för jämställdhet, mänskliga rättigheter, barns rättigheter och mot HRV
 - * I kommunala handlingsplaner eller motsvarande t.ex. i plan mot våld i nära relationer även väva in fritidsverksamheternas roll för att motverka HRV
- * Uppgift för fritidssektorn : Sprida information om HRV och annat våld i nära relationer till ledare i ideella föreningar
- * Skapa nätverk mot HRV för personal som arbetar på fritids- och ungdomsgårdar
- * Förstärk informationen på olika språk om kommuners fritidsverksamhet och vad denna syftar till och innebär
- * Engagera flera föräldrar
- * Medvetet sökande och engagerande av positiva förebilder vilka arbetar för jämställdhet och mänskliga rättigheter och tar avstånd från HRV
- * Arbeta systematiskt med simundervisning för flickor och kvinnor
- * Arbeta systematiskt med cykelkunskap för kvinnor

FÖR POLISENS INSATSER

- * Baskunskap om HRV för alla poliser
- * Klara rutiner för samarbete med skola - socialtjänst i HRV ärenden
- * Information till olika verksamheter om särskilda kontaktpersoner inom polisen gällande HRV ärenden
- * Modell för samarbetet polis- socialtjänst- sjuk-hälsovård m.fl. i HRV ärenden
- * Bearbetning av egna värderingar såsom en del i polisens utbildning
- * Lokala samverkansgrupper med polisdeltagande
- * Fler närpoliser med stor kulturkompetens och kunskap om HRV
- * Personal inom varje polisdistrikt med specialkunskap om våld i nära relationer, kvinnofrid och HRV
- * Mer aktivt föreläsande bland ungdomar och föreningar om lag och rätt från polisens sida
- * Nationell metodikhandbok för poliser gällande våld i nära relationer inklusive HRV
- * Alternativa platser för polisanmälan i HRV ärenden
- * Större polisaktivitet för verksamheten ”ung och trygg”
- * Inrätta specialgrupper nationellt och eller regionalt med specialkompetens rörande HRV – grupp som kan vara rådgivande, ta sig an mycket svåra fall, göra internationella insatser m.m.
- * Lokala informationsdriver från polisens sida om handläggning i HRV-ärenden och andra ärenden om våld i nära relationer – reda ut frågor om anmälningar, sekretess m.m.

FÖR ANDRA OFFENTLIGA VERKSAMHETER

- * Verksamheten ”Ung och Trygg” (finns t.ex. i Göteborgsområdet) bör ta med även HRV i sitt arbete
- * Personal inom arbetsförmedlingar måste besitta baskunskaper om HRV.
- * Skattemyndigheter bör ha kunskap om problematiken – viktigt t.ex. då det gäller skyddade personuppgifter
- * Integrationsansvariga i kommunerna bör ta ansvar för att det byggs upp system för kontakt/stödfamiljer bland invandrarfamiljer
- * Någon myndighet bör ta ansvar för att skapa förutsättningar för mer kontakter svenska familjer – invandrade familjer
- * Se till att olika myndigheters informanter till invandrarföreningar har samma bakgrund som de som informeras
- * Bland försäkringskassans personal bör finnas grundkunskap om HRV

FÖR REGERING OCH RIKSDAG

**(se även avsnitten åtgärder internationellt
och om statliga ekonomiska satsningar)**

- * HRV bör ses som en försvårande omständighet vid brott
- * Skärpta straff för HRV brott då dessa inte bara är brott mot enskild utan även brott mot grundläggande principer om mänskliga rättigheter
- * Se över brottsbalken i perspektivet av att i HRV brott handlar det ofta om ett kollektivt stött och uppmuntrat brott – vad är kollektivets skuld till brottet
- * Särskild lag om förbud mot tvångsäktenskap

- * Tvångsäktenskap skall ligga under allmänt åtal – misstanke om sådant brott skall kunna lagföras utan enskild målsägares egen anmälan
- * Undersöka åtgärder, inklusive förändrade åldersgränser, vid äktenskap mellan i Sverige och annat land boende personer i syfte att förhindra invandring baserat på direkt eller indirekt tvång
- * Enkla möjligheter till att annullera tvångsäktenskap
- * Alltid utvisning av vuxna icke svenska medborgare vilka begår hedersrelaterade brott oavsett dessa brotts svårighetsgrad
- * Obligatorisk värdegrundsundervisning i SFI
- * Krav på att HRV behandlas i Likabehandlingsplanerna i skolan
- * Utvidgad rättshjälp till de ungdomar som drabbas av HRV
- * Krav på lykta dörrar vid rättegångar om HRV
- * Se över anti-diskriminerings lagstiftningen med beaktande av HRV problematiken
- * Stark samhällelig kontroll över religiösa friskolor –krav på att även dessa skolor visar ett aktivt arbete för mänskliga rättigheter, jämställdhet och mot hedersrelaterat våld
- * ”Livskunskap” som obligatoriskt ämne i grund- och gymnasieskolan
- * Ta upp integrationspolitiken i perspektivet av att hedersrelaterat våld och hederstänkande motverkar möjligheten till integration
- * Se över reglerna för anhöriginvandring, som baserar sig på att flickor och pojkar efter ingen eller mycket kort bekantskap gift sig och kräver att maken/makan skall få invandra till Sverige
- * Undersök anknytningsinvandringen sett över en längre period för att utröna i vilken omfattning sådan sker genom giftermål mellan ungdomar i olika åldrar
- * Nationell handlingsplan för det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer vari HRV även behandlas – nationellt mål för de närmaste 10-20 åren
- * Fortsatt goda statliga resurser till förebyggande insatser och skyddat boende
- * Lägg HRV-problematiken på en OMBUDSMAN så att denne/denna också blir uttalat även särskild ”HRV-ombudsman

FÖR STATENS EKONOMISKA SATSNINGAR MOT HRV

- * Specialanslag till skolor för att ge utökad baskunskap om HRV
- * Specialanslag till polisen för dess insatser att bekämpa HRV brottslighet
- * Bidrag till förbättrad rättshjälp för personer som utsatts för HRV
- * Fast statligt subventionssystem till kommunerna för dessas placering av ungdomar ,som utsätts för HRV, i skyddat boende
- * Riktade statsbidrag för stark förbättring av introduktionen till nyanlända flyktingar och detta då särskilt med tanke på HRV problematiken
- * Riktade bidrag till utbildning av personal inom olika myndigheter och verksamheter
- * Särskilda projektpengar att söka för kommuner som vill stärka arbetet mot hedersrelaterat våld
- * Generella riktade bidrag till kommuner där det finns särskilt stora behov för att motverka HRV
- * I den allmänna statliga bidragsgivningen till insatser för att motverka segregation (inom boende, arbetsmarknad, utbildning etc) även beakta HRV aspekterna
- * Bidrag till arbetsmarkandsåtgärder som motverka HRV och stimulerar integration

FÖR SVERIGES INTERNATIONELLA SAMARBETE

- * Utveckla arbetet med spårning av försvunna bortgifta flickor
- * Stärkt aktivitet inom EU kring mänskliga rättigheter, barns och kvinnors rättigheter och HRV – alla aspekterna måste lyftas fram vid krav på nya länder som söker EU- medlemskap
- * Initiativ till olika internationella konferenser/seminarier om olika aspekter av HRV t.ex. om tvångsäktenskap, kollektiva ansvaret för brott i hederns namn etc
- * God kunskap om HRV problematiken på Sveriges ambassader
- * Använd bistånd också som del i arbete för barns och kvinnors rättigheter och mot HRV – ställ motkrav också vad gäller åtgärder mot HRV
- * Stöd till flera projekt i andra länder vilka syftar till att motverka HRV
- * Stärkt aktivitet inom FN från svensk sida vad gäller HRV t.ex. vad gäller tvångsäktenskap
- * Förstärk de polisära och konsulära rutinerna i arbetet med sådana som dumpats, tvångsflyttat
- * Sverige bör vara en av de ledande pådrivare inom EU vad gäller arbetet mot HRV brott
- * Vid givarkonferenser bör även HRV problematiken i olika länder beaktas

FÖR OLIKA CENTRALA MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER

- * Advokatsamfundet nationellt/lokalt bör ta initiativ till stärkt utbildning om HRV inom advokat kåren
- * Domstolsverket bör fortsätta utbilda domare i problematik om våld i nära relationer inklusive HRV
- * Migrationsverket bör göra en genomgång av kunskap och rutiner för handläggning av anknytningsärenden som gäller unga som ingått äktenskap för att därmed förhindra anknytningsinvandring baserat på bakomliggande tvångsäktenskap
- * Varje myndighet som berörs av HRV problematik bör ha utarbetade riktlinjer för sina verksamheter i dessa frågor
- * Kriminalvården bör i samverkan med socialtjänsten arbeta med familjerna efter dom i mål gällande HRV
- * Kriminalvård bör innebära attitydbearbetning för de män som begått HRV brott
- * Behoven av nätverk mellan olika centrala myndigheter rörande HRV bör undersökas
- * Kunskaperna om HRV (och våld i nära relationer i allmänhet) bör ökas väsentligt inom Socialstyrelsen och Skolverket. Behov av verkliga experter på detta område i angivna myndigheter är stort
- * Domstolsverket bör driva krav på att alltid ha lycka dörrar vid mål med HRV bakgrund. Övriga problem som kan uppkomma vid dessa mål bör också förebyggas
- * Kommun- och Landstingsförbundens politiker bör lyfta HRV frågan och medverka till goda kommunala förebyggande insatser
- * Skolverket bör efterhöra bland landets skolor hur kunskapen och beredskapen mot HRV ser ut – klara riktlinjer från skolverket behövs
- * Statligt samarbete med religiösa samfund via olika myndigheter bör även beakta och lyfta frågan om HRV
- * SIDA – biståndsgivning bör även beakta betydelsen av att motverka HRV och medtaga denna problematik i olika bedömningar

* Socialstyrelsen: Se till att det finns nationella anvisningar- eller metodbok för alla socialtjänster i landet

* De centrala myndigheternas hemsidor bör även innehålla information om myndighetens arbete mot HRV

* I alla centrala myndigheter måste finnas en medvetenhet om det hedersrelaterade våldets förhållande till samhällsliga grundvärden såsom demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet

FÖR LÄNSSTYRELSENS FRAMTIDA UPPGIFTER MOT HRV

* Initiativ till flera utbildningsdagar för: skolpersonal, socialtjänst, hälso - och sjukvård och andra viktiga områden där HRV problematik finnes

* Fortsatt goda resurser för rådgivning/konsultation

* Särskild tillsyn av socialtjänsters arbete mot HRV och i HRV ärenden

* Ha uppsatta mål för arbetet mot HRV på lång sikt i länet

* Återkommande träffar för dem som gått igenom Spetskompetens- utbildningen

* Stimulera och samordna viktiga nätverk mot HRV i länet

* Ha allmänt hög tillgänglighet och fungera som stöd i olika verksamheters och organisationers arbete mot HRV

* Fortsatt ha särskild projektledare för denna fråga inom Länsstyrelsen

* Se till att centrala styrdokument, metodhandböcker, riktlinjer etc sprids i länet

* Ta fram olika informationsmaterial rörande HRV vilka kan användas av olika verksamheter och spridas till olika riktade grupper

FÖR VÄSTRA GÖTALANDS REGIONEN

Inom sjukvården

- * Stimulera föräldrautbildningar inom sjuk- och hälsovård
- * Se till att sjukvårdsupplysningen har baskunskap om HRV
- * I VG regionen: Organiserade möjligheter för dem som är kunniga och har erfarenhet av HRV att för andra inom sjuk- och hälsovården fungera som rådgivare

Inom kultur

- * Anordna kulturmöten där även HRV problematik kommer upp
- * Ge riktade bidrag till teaterföreställningar som behandlar HRV problematiken
- * Skapa en ”mångfaldslåda” som studiematerial

Inom folkhälsa

- * Erbjud flera öppna föreläsningar om HRV

Inom fortbildning

- * Inom UR – göra HRV program
- * Innefatta HRV problematiken i VG-regionens fortbildningssatsningar

FÖR KOMMUNALFÖRBUNDEN

- * Stimulera till kommunala ”toleransgrupper” mellan socialtjänst och religiösa samfund
- * Stimulera till kommungemensamma konkreta satsningar mot HRV på olika sätt
- * Se till att det finns bra kommunala måldokument gällande HRV problematiken

FÖR KOMMUNER OCH STADSDELSNÄMNDER

Handlingsplaner

- * I någon form bör alla kommuner antingen ha separat HRV plan eller eller planer mot våld i nära relationer eller i kvinnofridsplaner där HRV också behandlas
- * Plan för förebyggande arbete mot HRV i varje kommun där problemet finns eller kan tänkas uppkomma
- * Beakta integrations - och HRV problematiken i bostadspolitiken
- * Beakta HRV problematiken i allt kommunalt arbete för jämställdhet och integration

Särskilda insatser/resurser

- * Kommunala resurser för utbildning av personal om HRV
- * Entydiga direktiv om att HRV utsatta i kommunen skall erhålla stöd och skydd
- * Inrätta kommunalt stödd ”kontakt- stöd eller fadderfamiljer” i HRV ärenden
- * Utbilda särskilda familjebehandlare med stor kulturkompetens som kan påverka familjer i HRV ärenden
- * Åtgärder för att bibehålla HRV kompetens inom i synnerhet socialtjänst och skola
- * Åtgärder till skydd för personal som arbetar med HRV ärenden
- * Särskild samordnare för arbetet mot hedersproblematiken i de kommuner som antas ha stora problem med HRV
- * Aktivt stöd till föreningar – skärpta krav på insatser för jämställdhet
- * Ge riktade bidrag för HRV arbete inom t.ex. invandrarorganisationer – ställ motkrav för bidrag

Samarbete/samordningsåtgärder

- * Samarbete med näraliggande kommuner om HRV problem och konkreta insatser
- * Utveckla samverkan med invandrarföreningar om HRV problematiken
- * Tillse att samverkan över förvaltningsgränserna sker vad gäller arbetet

mot HRV

Information/utbildning

- * Informationsmaterial om HRV på olika språk
- * Medverka till baskunskap om HRV bland personalen inom alla kommunala verksamheter
- * Chefsutbildning - behövs i alla kommuner

FÖR FRIVILLIGORGANISATIONER

- * Utnyttja den särskilda kompetens som finns inom t.ex. BRIS
- * Utnyttja olika populära ”Ungdomssigther” för information
- * Sök kommunalt stöd för utbildningsåtgärder om jämställdhet och mot HRV
- * Se till att flera från olika etniska grupper blir kontakt/stödfamiljer för familjer med HRV problematik
- * Skapa manliga nätverk mot HRV inom olika etniska grupper
- * Stimulera ”manliga förebilder” inom olika etniska grupper att göra insatser inom och utom föreningen
- * Tag initiativ till samverkan och samtal om jämställdhet, mänskliga rättigheter och mot HRV mellan invandrarföreningar och andra frivilligorganisationer
- * Röda Korset: Utveckla kontakt/stöd person verksamhet i HRV ärenden Större aktivitet på fritidsgårdar av olika frivilligorganisationer vad gäller jämställdhet m.m.
- * Idrottsrörelsen: Lyfta fram jämställdhetsperspektiv, pojkars kvinnoyn och HRV problematiken i bl.a. ledarutbildningar
- * Kvinno- och tjejjourer – öka kunskapen om HRV problematik
- * Amnesty: Fortsätt sprid kunskap om HRV i ett internationellt perspektiv.
- * Invandrarorganisationer: Jobba med mans- och kvinnogrupper – ta upp HRV i perspektivet av mänskliga rättigheter

FÖR RELIGIÖSA SAMFUND OCH ORGANISATIONER

- * Samverkan mellan sociala myndigheter och olika kyrkor/samfund bör utvecklas om HRV problemen
- * Imamers roll/inställning till HRV problematik bör undersökas
”Svensk imamutbildning” behövs
- * Olika trosamfunds samhällsinformation bör undersökas – i dessa bör även HRV problematiken finnas med
- * Större aktivitet från de religiösa samfundet vad gäller information om religionens hållning till hedersrelaterat våld
- * Skapa nätverk av präster och imamer som tar avstånd från hedersrelaterat våld
- * Aktivare påverkansarbete mot HRV av de religiösa samfund som tar avstånd från denna företeelse
- * Svenska kyrkan bör bli mer pådrivande för att få med alla samfund i avståndstagande från HRV och för mänskliga rättigheter
- * Stöd till mångfaldsarbete inom olika religiösa samfund
- * Bidra till god samhällsinformation för samfundens medlemmar

FÖR FORSKNINGEN

- * Hur påverkar HRV det svenska samhället?
- * Media och informationen om HRV
- * HRV- ett hinder mot integration Integrationens betydelse för arbetet mot HRV
- * Vad händer med familjer, som är präglade av hederstänkande, i det nya landet?
- * Vilka är verkningsfulla insatser mot HRV
- * Skyddad pga HRV – möjligheter och problem

- * HRV i ett antropologiskt perspektiv
- * Domstolsväsendet behandling av HRV ärenden sett i ett längre perspektiv
- * Män som begått brott i hederns namn – hur tänker de, vad vill de?
- * Män som bryter sig ur strukturer präglade av HRV tänkande
- * Invandrarföreningarnas roll i arbetet mot HRV
- * Hur fungerar olika förebyggande insatser i praktiken?
- * I välfärds- och våldsforskning beakta HRV problematiken mera

FÖR MEDIA

- * Fler dokumentärer om HRV problematiken i Sverige och utomlands
- * Kritiskt granskande reportage om olika gruppers hållning till HRV och mänskliga rättigheter
- * Fördjupa debatten om HRV sett i ett perspektiv för samhällets utveckling
- * Visa mera av de goda förebilderna när det gäller insatser för jämställdhet och mänskliga rättigheter och mot HRV och annat förtryck av barn och kvinnor
- * Medverka till större baskunskap om HRV och dess mekanismer - lyft fram det historiska perspektivet på Sverige och HRV
- * Belys de mänskliga rättigheterna ur ett genusperspektiv mera
- * HRV -kunskap i journalisters grundutbildning
- * Visa mera av : Vad är gemensamt – vad skiljer i olika kulturer
- * Vilken är journalistikens ansvar vid rapportering om enskilda HRV fall
- * Fortsätt följa upp tragedin med Fadime och andra bottsoffer
- * Visa den turkiska filmen ”Dialog i mörker” i TV och då med svensk översättning
- * Låt företrädare för olika etniska grupper diskutera HRV
- * Uppmärksamma exempel på familjer som klarar av balansgången mellan

hederstänkande och respekten för mänskliga rättigheter

* Inträngande reportage om HRV i Kalla Fakta eller liknande program

ANDRA FÖRSLAG PÅ AKTIVITETER OCH INSATSER MOT HRV

- *Handledning och krav på särskild kompetens för tolkar i HRV ärenden
- *Fortsättning/uppföljning av Länsstyrelsens ”Spetskompetensutbildning om hedersrelaterat våld” en gång/år för att erhålla både påbyggnad och uppdaterad information/kunskap
- *Genomföra ny ”Spetskompetensutbildning om HRV” om något/några år för att bredda kunskapen till flera kommuner och för att stärka kunskapen bland flera yrkesgrupper
- *Ställa upp som föreläsare om HRV för varandras olika verksamheter
- *Starta en diskussion om hur invandrade kvinnor och flickor ibland skadar varandra i form av fördömanden, spridning av rykten, givande av horstämpel
- *I olika sammanhang lyfta fram hur det under historien varit i Sverige med t.ex. bristen på jämställdhet och att även svenska familjer varit gruppcentrerade
- *I olika sammanhang mera lyfta fram det samhällsliga perspektivet av HRV
- *I olika sammanhang även arbeta med egna fördomar, bilder och regler